

OCENA RAZMER IN DELOVANJA OBČINSKE ORGANIZACIJE ZKS V LETU 1985 – II. del

Spremeniti odnos do dela v ZK

Delovni ljudje in občani, pa tudi dobršen del članov ZK pričakujejo, da bo ZK bolj izrazito kazala smeri in načine delovanja v čim hitrejšem, učinkovitem in razvojno kakovostnem premagovanju nakopičenih težav ter močnejše izražala svojo avantgardnost, s tem pa okrepila samozaupanje celotne družbe v lastno sposobnost.

Ocenjujemo da, čeprav ne beležimo bleščečih rezultatov, je za nami obdobje trdega dela in neprestane aktivnosti v utrjevanju položaja delavca kot temeljnega subjekta družbenopolitičnega sistema. Spoznali smo, da živimo in zagotavljamo svoj razvoj samo z boljšim, lastnim delom. Komunisti v občinski organizaciji smo si enotni, da bomo ob razreševanju družbenopolitičnih in družbenoekonomskih vprašanj morali temeljito spremeniti svoj odnos do dela v ZK in več storiti za lastno resnično prenovo delovanja.

Politična praksa že vse pogosteje izkazuje, da slabosti v delovanju organiziranosti in pripravljenosti za delo znotraj ZK že tudi v posameznih primerih hromijo učinkovitost ZK. Nastopa čas, ko odnos, pripravljenost, idejna trdnost in vztrajanje pri uresničevanju dogovorjenih nalog odločajo, kdo bo in kdo je lahko član ZK.

V graditvi idejne in akcijske enotnosti nas čaka še veliko strpnega drobnega dela in predvsem razumevanja. V OO ZK je potrebno vzpostaviti ustrežnejšo povezavo med starostnimi in kvalifikacijskimi struktu-

ritev strukture kadrov je bila glavna naloga komunistov. Ob tem smo naleteli na subjektivne in objektivne težave. Brez vsiljevanja, a odločno smo se zoperstavili imenovanju kadrov, ki so imeli že dovolj možnosti, da izkažejo rezultate. V največ primerih je naše delo obrodilo sadove, ki se kažejo v hitrem, ugodnem spreminjanju gospodarskih rezultatov in političnega dela v posameznih, še pred časom kritičnih kolektivih. Pričakovati je bilo, da bo sedanji čas bolj izpostavil v ospredje mlajše, sposobne, šolane kadre, kar pa se ne dogaja v želeni meri.

Organizacija ZKS Ljubljana Vič-Rudnik šteje 3736 članov ZK povezanih v 178 OO ZK. Že drugo leto se opazno zmanjšuje število članov ZK in število OO ZK. Številke sicer ne zaskrblijejo, neprijetna so le gibanja v strukturi. Delež mladih do 27 let že četrto leto pada. Izobrazbena raven zaposlenih članov ZK je velika – od 3.736 članov je 2.620 zaposlenih in skoraj 1.000 z visoko in višjo izobrazbo. Sprejemanje je še vedno boleča točka v delu komunistov. Lani je bilo v 16 OO ZK sprejetih 19 novih članov. Prenehanje članstva je v jeseni lanskega leta dobilo zopet večjo razsežnost. Lani so zabeležili 170 prenehanj članstva, izključenih je bilo 19 članov. Izstopov je bilo lani 52, med njimi se povečuje število mlajših pa tudi članov, ki so bili v preteklih letih družbenopolitično zelo aktivni. Preko 950 članov ZK je starejših od 56 let in več kot 700 upoko-jencev. Mnogi med njimi so zaradi bolezni ali starostnih težav oproščeni prihajanja na

Pred kongresne aktivnosti sindikatov

Občinski svet ZS Ljubljana Vič-Rudnik, je pričel s predkongresnimi aktivnostmi že jeseni lanske leto, ko so na razširjeni seji predsedstva obravnavali delovni osnutek kongresnih dokumentov. Na seji občinskega sveta dne 26/9-1985 so obširneje obravnavali predkongresne aktivnosti in tudi določili nosilce 21 tem za razpravo v osnovnih organizacijah ZS v pripravi na 11. kongres ZSS. Te razprave še tečejo, očitno pa ostaja, da je občinski svet določil teme, ki so aktualne za osnovne organizacije, ker so razprave živahne in zavzete.

Del predkongresnih aktivnosti je že za nami, saj so na skupščini občinske organizacije ZS Ljubljana Vič-Rudnik dne 10/12-1985 delegati osnovnih organizacij že izvolili 12 delegatov za 11. kongres ZSS in dva delegata za 10. kongres ZSJ.

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta je 10. februarja 1986 obravnavalo predlog dokumentov za 11. kongres ZSS in ugotovilo, da so bile pripombe na osnutek upoštevane. Zato so poročilo o delu ZSS, resolucijo in spremembe statuta ZSS podprli. Ob obravnavi predlaganih sprememb statuta Zveze sindikatov Jugoslavije pa so člani predsedstva menili, da spremembe odražajo centralistične težnje, saj bi npr. lahko Svet ZSJ sklical izreden kongres republiških sindikatov, v kolikor le-ti ne bi izvajali sindikalne politike v skladu z opredelitvami Sveta Zveze sindikatov Jugoslavije. S takimi spremembami Statuta ZSJ se člani predsedstva niso strinjali.

Do 11. kongresa ZSS, ki bo 21. in 22. marca v Cankarjevem domu v Ljubljani bo potrebno zaključiti predkongresne razprave v osnovnih organizacijah in izbrati razpravo, ki bo predstavila kongresu specifično našo občino.

MIROSLAV PETJE

To in ono o prepotrebni trgovinah!

Trgovin imamo v naši občini v planih že nekaj let precej več kot jih stoji in dela. Žal je denarja za gradnjo vse manj in se načrti prepočasno uresničujejo. Zlasti je to problematično za prebivalce primestnih in izvenmestnih krajev, saj ponekod trgovin sploh nimajo ali pa se stiskajo v neprimernih prostorih.

Do leta 1990 si obetamo v občini kar precej novosti, nekatere črke se s papirja že prelivajo v stvarnost. Lani je Mercatorjev TOZD Dolomiti temeljito obnovil in posodobil samopostrežno trgovino na Brdu, ABC Pomurka DO Delikatosa pa je po dolgotrajnih peripetijah pričela graditi samopostrežno trgovino na Viču. Aktivni krajan Pijave gorice so že lani zagotovili odkup prostora, v katerih bodo s sofinanciranjem ABC Pomurka DO Tabor Grosuplje za kraj prepotrebno trgovino. Ob aktivnem sodelovanju krajevne skupnosti so stekle tudi priprave za gradnjo manjše trgovine z bifejem na Golem (skupna površina dobrih 200 kvadratnih metrov). Investitor bo Mercator Rožnik TOZD Savica, ki že zbira denar.

Naslednja novost pa se obeta v Horjulu, kjer je bil imenovan operativni odbor, v katerem so predstavniki krajevne skupnosti, Mercator Rožnik TOZD Dolomiti in izvršnega sveta naše občinske skupščine. Priprave na pričetek gradnje trgovine s 400² so stekle, najprej pridobitev zemljišč, priprave projektov in dokumentacije. Začetek gradnje predvidevajo že letos. Nedaleč od Horjula, v Vrzdencu, pa so domačini sami prišli stvar v svoje roke in spravili pod streho objekt, ki ga namenjajo trgovini. Po dobrem zgledu prvega zasebnega trgovca v občini Albina Štiha s katerim so na Jezeru zadovoljni, b' bil dograditev objekta v Vrzdencu in začetek prodaje morda lahko izziv za naslednjega podjetnja.

V sklopu priprav na letno sejo občinske konference OK ZKS ter kongresov ZKS in ZKJ, je v sredo 5. februarja stekel pogovor z borci in revolucionarji iz prvih dni organiziranega boja, ki ga je pripravil občinski komite ZKS.

rami članov ZK. Še vedno ne moremo govoriti o vidnem naraščanju ugleda ZK. Prav tako pa nismo v organizaciji še storili dovolj za vsakodnevni medsebojni stik z delavci, mladim človekom, kmetom, sosedom . . . da bi se spoznali in ugotovili skupno hotenje za napredek družbe. Pravzaprav gre velikokrat za napake v načinu in osnovni pristop k evidentiranju za članstvo ZK. Vsako obdobje rojeva in vzgaja poštene, prizadevne ljudi, ki spadajo v avantgardo delovnega razreda in družbe.

S kadrovskimi pristopi v ZK ni bilo težav in struktura novih vodstev OO ZK je ugodno, v OO ZK so evidentirali 161 kandidatov za sestavo višjih organov, pri čemer jih je vodilo spoznanje, da odgovorno evidentiranje pomeni resno zaupanje članstva najspodobnejšim sotovarišem. Kadrovske naloge niso nikoli do kraja opravljene in skrb za pravilno razmestitev, strokovna rast in razši-

restanke. Tej kategoriji članstva namenjamo posebno pozornost.

Akcijsko organiziranje in povezovanje komunistov v organizaciji ZKS Ljubljana je zaživel na zadovoljivi ravni. Tako lahko ocenjujemo, da so zaživeli sveti ZK v KS predvsem v okoljih, kjer je družbenopolitično delo razgibano. Manj uspešni smo v sklicevanju aktivov komunistov, ki bivajo v KS. Komunisti, ki so organizirani širom združenega dela neradi prihajajo na te sklice. Vse prevečkrat se izogibajo reševanju problematike kraja, kot da to ni njihova naloga in da nimajo svojih interesov in potreb v kraju bivanja. Tudi v velikih sistemih samoupravne organiziranosti bo še potrebno vztrajno razvijati oblike akcijskega povezovanja. Še to. V obdobju zadnjih let so bili na področju idejnopolitičnega usposabljanja doseženi dobri rezultati. V primerjavi z realnimi možnostmi drugje v Ljubljani, celo zelo dobri.

Iz velikih dni boja za naše življenje

Jože Kopitar-Gregor

V sklopu knjižnih izdaj in brošur s tematiko NOB katere smo izdali, oziroma so izšle kar tri v letu 1983, vedno znova in znova naletimo na ime Jože Kopitar - Gregor. Ob prvem prebiranju se ti zdi skorajda nemogoče, da je le en sam človek uspel organizirati toliko celic Komunistične partije in odborov OF, istočasno pa je tudi sam opravljal celo vrsto odgovornih funkcij. Potem, ko stvari prebiraš znova in znova, ugotoviš, da vse to drži in da je pred nami tisti lik predvojnega komuniste, ki je tovrstno delo smatral kot nujno potrebno v sklopu osvobajanja delavstva izpod izkoriščanja in brezpravnosti.

Čez dobrih 15 dni bo minilo 10 let od njegove smrti in prav je, da se ga spomnimo in v kratkem orišemo njegovo življenjsko pot.

Rodil se je 1905 v Lukovici pri Ljubljani. Izhajal je iz tipično delavske družine. Oče je bil doma z Brezovice pri Ljubljani, zato ni slučaj, da se je toliko njegove aktivnosti v že predvojnem času vršilo prav na Brezovici.

Mamo je izgubil v najnežnejših letih, zato se je moral preživljati kot hlapec in pastir. Izhajal je iz vsakdanjih tegob in krivic malega človeka, zato vse to zanj ni bilo nikakršno novo odkritje.

S šetnajstim leti se je včlanil v sindikalno organizacijo in 1921 ga že zasledimo pri stavki stavbincev.

Njegovo najodgovornejše obdobje v predvojnem času pa je bilo med letom 1924 do 1932, ko je bil na Brezovici pri Ljubljani selski pismonoša. Prav v zvezi s tem obdobjem pa je posebno dragocen podatek, ki je vznemirljiv za slehernega zgodovinarja in tistega, ki se ukvarja z raziskovanjem zgodovine revolucionarne gibanja.

Skozi delo pismonoša je namreč lahko nemoteno razpečeval tudi partijsko literaturo in

vsaj delno zakril svoje odgovorno delo. Na pošti je sprejemal namreč ilegalno korespondenco iz različnih držav, naslovljeno na ilegalno ime Djuro Kaič. Njegova partijska vez čeravno on sam takrat še ni bil v vrstah KP, je bila torej mednarodnega značaja. Ta zadnja ugotovitev je za nas izrednega pomena. Žal pa v vsem tem času nismo uspeli ugotoviti kdo vse je bil z njim povezan in za katerega komuniste se je še skrivala pošta v ovojnici Djura Kaiča.

Koncem leta 1932 so ga orožniki odkrili in aretirali. Obsojen je bil na dve leti in pol težke robeje v Sremski Mitrovici. Tu pa je bil stik s komunisti še veliko večji. Učil se je o politični ekonomiji, agrarnem in sindikalnem vprašanju ter predvsem o partijski organizaciji.

Po povratku iz ječe je bil le še bolj osveščen in svoje življenje je, kakor je sam rekel, »daroval partiji«.

V obdobju do druge svetovne vojne ga zasledimo pri organizaciji vidnejših stavk. Bil je tudi delavski zaupnik, tajnik sindikata stavbincev, leta 1942 je delal kot sekretar rajonskega komiteja KPS Ljubljana - Vič. Od maja 1942 je bil sekretar okrožnega komiteja KPS Ljubljana - okolica. Kmalu je postal politični komisar 2. bataljona Krimskega odreda in politični komisar Notranjskega odreda, do konca leta 1942. S pričetkom leta 1943 pa je bil sekretar okrožnega komiteja KPS Kočevje, nato pa sekretar ribniško - notranjsko okrožnega komiteja KPS. Bil je tudi odposlanec Kočevskega zbora, kamor so ga izvolili kočevski rudarji, v januarju 1945. leta pa je postal tajnik pripravljalnega odbora Enotnih sindikatov Slovenije, kjer je ostal vse do osvoboditve.

Po vojni je Kopitar opravljal vrsto pomembnih dolžnosti tako v vrstah zveznega kot republiškega Rdečega križa, v vrstah ZKS, sindikatov. Njegove naloge so bile vedno tolikšne da so zahtevale celotnega človeka, tako pa jih je Kopitar tudi vedno obravnaval.

Jože Kopitar je naš tisti revolucionar, ki je že v rani mladosti pod okriljem KPJ deloval napredno, za boljše prihodnost in vse svoje življenje je posvetil ciljem tega boja.

Pripravili po arhivu CK KPS, krajevna kronika Brezovica.